

Tid Torsdagen den 4 februari 2021, kl. 17:00-18:40
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justerat Måndagen den 15 februari 2021 §§ 1-7, 14-16, 19-88, 90-99
Anslaget Onsdagen den 17 februari 2021 §§ 1-7, 14-16, 19-88, 90-99

Omedelbart justerade paragrafer

Justerat Torsdagen den 4 februari 2021 §§ 8-13, 17, 18, 89
Anslaget Måndagen den 8 februari 2021 §§ 8-13, 17, 18, 89

Joakim Larsson

Jan Valeskog

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Joakim Larsson (M), ordföranden
Jan Valeskog (S), vice ordföranden
Hans Breismar (M)
Björn Ljung (L) §§ 1-33, 35-80, 82-99
Cecilia Obermüller (MP) §§ 1-81, 83-99
Fredrik Lindstål (C) §§ 1-34, 36-99
Mikael Valier (KD)
Ulf Walther (S) §§ 1-30
Sara Stenudd (V)
Maria Hannäs (V) §§ 1-33, 35-99
Peter Wallmark (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Arne Genschou (M) För Kristina Lutz (M)
Linda Jonsson (M) § 81 För Björn Ljung (L)
André Nilsson (L) § 34 För Björn Ljung (L)
Lennart Tonell (MP) § 82 För Cecilia Obermüller (MP)
Erik Sarfors (C) § 35 För Fredrik Lindstål (C)
Isabelle Ljungberg (S) För Elisabet Carlsson (S)
Daniel Vencu Velasquez Castro (S) §§ 31-99 För Ulf Walther (S)
Jonas Santesson (V) § 34 För Maria Hannäs (V)

Ersättare:

Linda Jonsson (M) §§ 1-80, 82-99
Mikael Eskman (M)
André Nilsson (L) §§ 1-33, 35-80, 82-99
Lennart Tonell (MP) §§ 1-81, 83-99
Erik Sarfors (C) §§ 1-34, 36-99
Daniel Vencu Velasquez Castro (S) §§ 1-30
Emilia Wikström Melin (S) §§ 1-30
Jonas Santesson (V) §§ 1-33, 35-99
Jerker Söderlind (SD) §§ 1-55, 82-99
Mikaela Karlsson (Fi)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi §§ 1-88, 90-99, nämndsekreterare Rakel Nilsson och Sara Högne, Torkel Kjellman, borgarrädssekreterarna Nils Annink, Lovisa Lindholm och Adam Valli Löfgren, personalrepresentant Luis Lopez §§ 1-16 samt föredragande tjänstemän § 30 Pia Ölvebro och Peter Tomtlund

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 31**Del av Botvid 1 och 2 (kv Tora), Bromsten, Dnr 2019-12560-54****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av plansamrådet.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden ger kontoret i uppdrag att ställa ut planen för granskning.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 18 december 2020.

Bil § 31

Tjänsteutlåtandet avser redovisning av plansamråd och ställningstagande inför granskning av förslag till detaljplan för kv Tora m fl, del av Botvid 1 och 2 inom stadsdelen Bromsten (upphävande skyddsbestämmelser).

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Sara Stenudd m.fl. (V) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå stadsbyggnadskontorets förslag till beslut, samt att därutöver anför följande:

Vänsterpartiet anser att ett upphävande av skyddsbestämmelserna är helt felaktigt. Tunga remissinstanser så som Skönhetsrådet, kulturförvaltningen och Länsstyrelsen betonar det höga kulturvärdet av Fascinate och avstyrker att q- bestämmelserna tas bort i planen. Vi menar att gavelväggen där graffitimålningen Fascinate finns ska bevaras. Målningen som uppfördes redan 1989 är ett viktigt minnesmärke över områdets historia. Enligt tidigare utredning om kring verket föreslås

att graffitimålningen, som gjordes 1989, ska restaureras och bevaras för eftervärlden samt att den bedöms på ett positivt sätt bidra till den nya stadsdelens identitet och berätta om platsens historia. För stockholmare är det av vikt att kunna utläsa att det tidigare varit ett industriområde innan det omvandlas till urban stadsbebyggelse.

De ekonomiska kostnaderna ställs emot att restaurera och bevara graffitimålningen. Det anges dessvärre inte vad den q-märkta målningen har för värde. Det konst- och kulturhistoriska värdet har i detta ärende fått allt för lite uppmärksamhet, och borde rättmätigt få ställas emot de faktorer som leder till förslaget om rivning.

Det är mycket olyckligt att även detta konstverk har tillåtits misskötas, såsom även skett med andra graffitimålningar. Staden bär ett stort ansvar för detta. Den nuvarande detaljplanens q2 dvs. ”vård och underhåll ska utföras med material och metoder anpassade till konstverkets kulturhistoriska värde” har inte skett. Det finns flera exempel i staden där populära byggnader med kulturhistoria fått förfalla och rivs trots ett kulturhistoriskt skydd. Nämnas kan klocktornet vid Norra Stationsgatan och Sippans kiosk vid Odenplan.

Vänsterpartiet menar att trots att konstverket fått stå och förfalla under många år så ska det inlemmas i Tvätt-Anders park så som tidigare beslutats. Det är möjligt se till att konsten repareras och stadgas så att den kommer befolkningen till nytta. Att föreslå en helt annan graffiti på en annan plats eller en bild i en gångtunnel kan inte uppväga en situation då konstverket försvinner.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Björn Ljung (L), Cecilia Obermüller (MP), Fredrik Lindstål (C), Mikael Valier (KD), vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Peter Wallmark (SD).

Reservation

Sara Stenudd m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Gatukonst och graffiti har en tillfällig karaktär. Det är en del av konstformen och hur den utvecklats att inte vara för evigt. Liknande kan gälla för muraler som ofta skapas för ett antal år

på tillfälliga platser. Det kan till exempel handla om en brandvägg som i framtiden ska bebyggas. Men med detta sagt har just Fascinate en unik plats i svensk graffitihistoria. Det kräver ett särskilt beaktande. Det är därför av yttersta vikt att kulturförvaltningen och Stadsmuseet kulturmiljö involveras i arbetet. Framtida gestaltningar kan ske på flera sätt där den föreslagna åtgärden med belyst foto är ett exempel. Även möjligheten att i det nybyggda området göra en konstnärlig gestaltning som anknyter till tidigare konstverkets karaktär kan beaktas i den vidare processen.

Ersätтарыttrande

Mikaela Karlsson (Fi) instämmer i förslag från Sara Stenudd m.fl. (V).